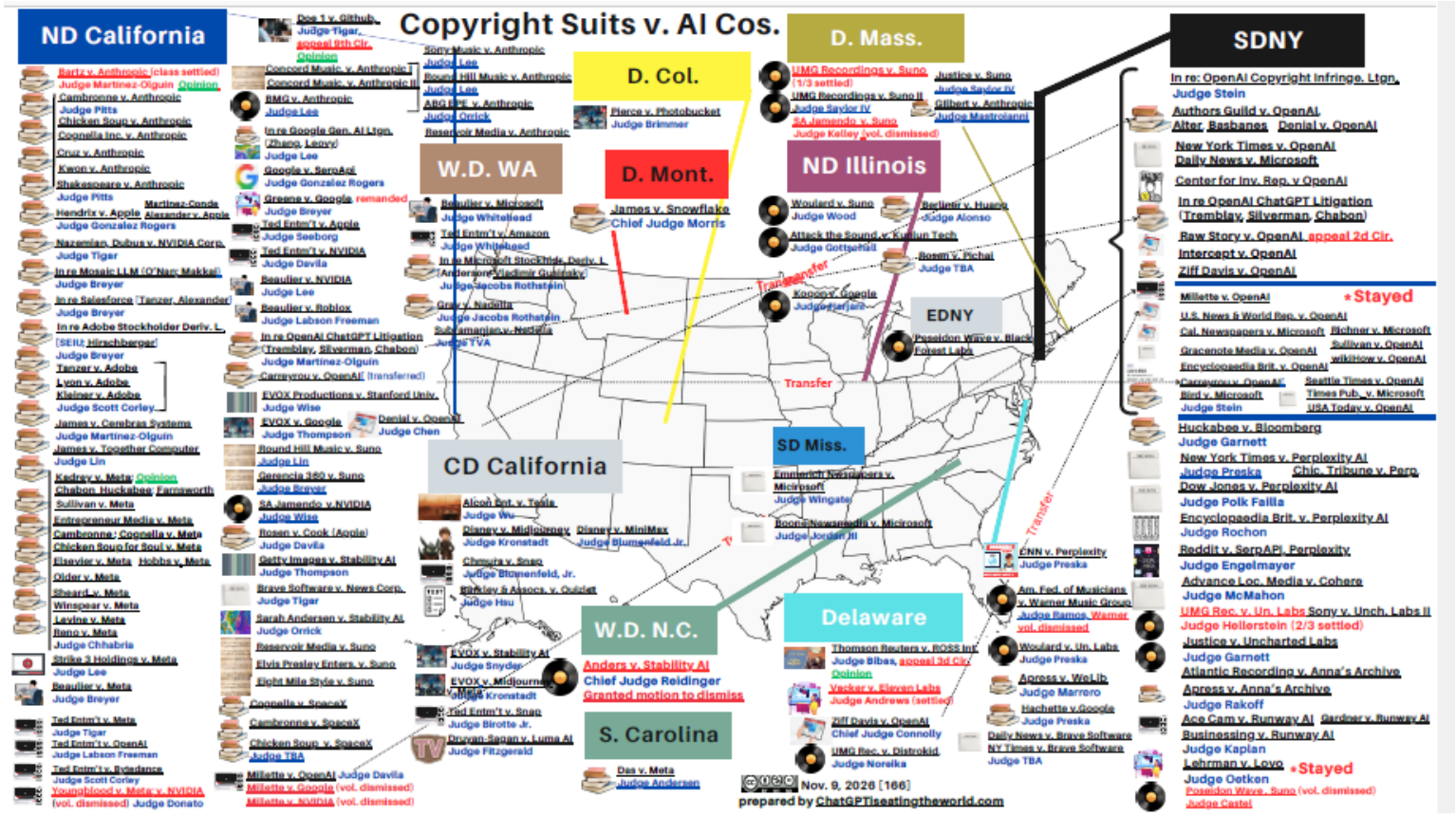
Mesterséges intelligencia és szerzői jogok a kreatív tartalomgyártásban

Dr. Grad-Gyenge Anikó PhD habil

grad-gyenge.aniko@gtk.bme.hu

HTE Infokom Konferencia 2026. november 23. Esztergom

Forrás: https://chatgptiseatingtheworld.com/2026/11/08/latest-us-map-of-copyright-suits-v-ai-companies-total-166/

Ahonnan indulunk a GENAI-val 1.

Hatékonysági feltétel:

nagy mennyiségű/ megfelelő minőségű tanítóadat

=

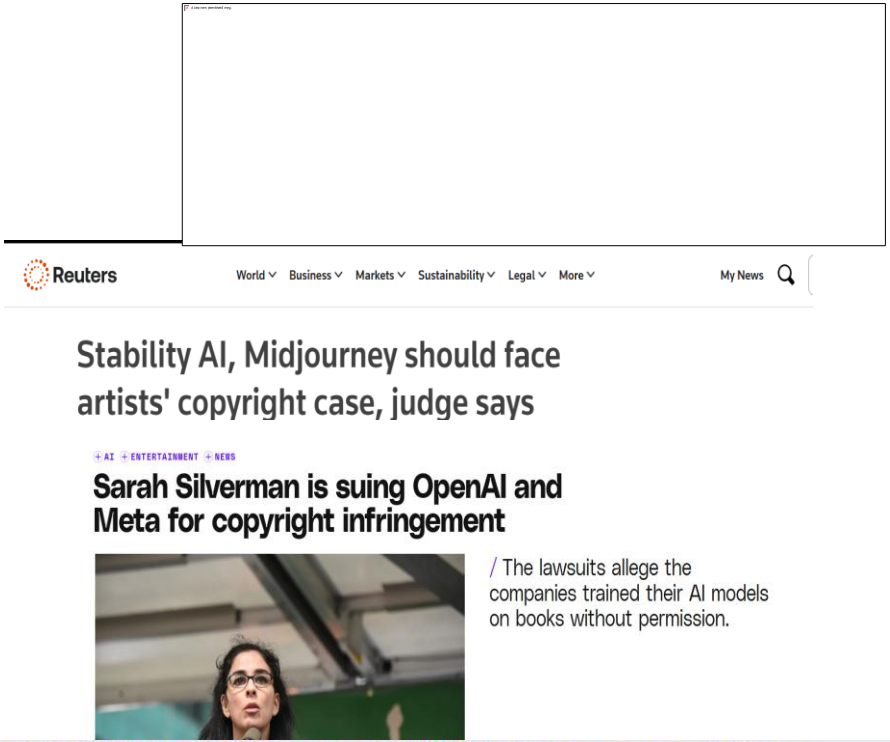
zene, szöveg, kép

Adatbányászat egyáltalán felhasználás-e (kell-e szerzői jogi értelmezés):

TÖBBSZÖRÖZÉS + KIVÉTELEK

EU: 2019 CDSM ie. 3-4. cikk választ adott

USA: esetjogi fejlődés

Aktuális problémák 1. A TDM értelmezése

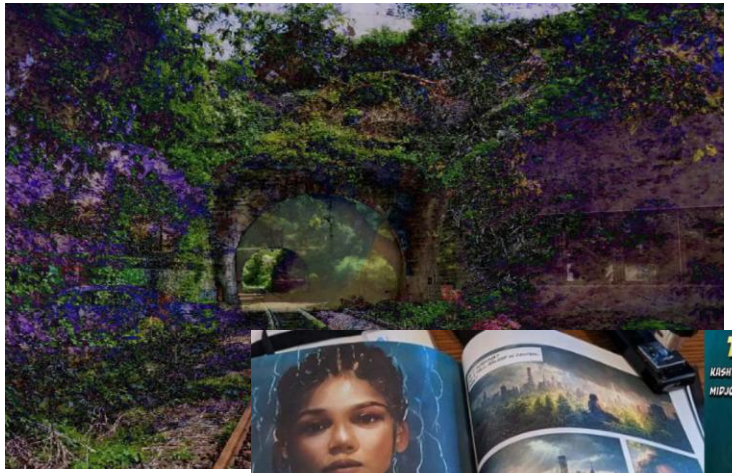
Szjt. 35/A. § (1) Szabad felhasználás a műveken végzett szöveg- és adatbányászathoz szükséges többszörözés, ha
a) a felhasználással érintett műhöz jogszerűen férték hozzá,
b) a jogosult a szabad felhasználás ellen előzetesen, megfelelő módon – az elektronikus úton nyilvánosan hozzáférhetővé tett tartalom esetében géppel olvasható formában – nem tiltakozott, és
c) a szöveg- és adatbányászathoz szükséges másolatok megőrzésére kizárólag a szöveg- és adatbányászat céljából szükséges ideig kerül sor.

- Többszörözés történik-e?
  - Light Company-ügy
- Jogszerű-e a hozzáférés?
- Mi minősül géppel olvashatónak?
  - LAION-ügy
- Történik-e másolatok őrzése?
  - GEMA v. SUNO
  - Bartz v. Anthropic
  - Kadrey v. META

Ahonnan indulunk a GENAI-val 2.

- Nincs új/speciális szabályozás, a korábbi elvek/szabályok alapján lehet válaszokat találni
- MI-asszisztált tartalom: eszközként használat – alkotó tevékenység (kontroll!)
- MI-generált tartalom: nem védett – nincs alkotó, nincs egyéni, eredeti jelleg (Théâtre D'opéra Spatial (Jason Michael Allen), Creativity Machine: A recent entrance to Paradise (Stephen Thaler), Zarya of the Down)
- Li v. Liu – promptolás minősége, önálló védelem?

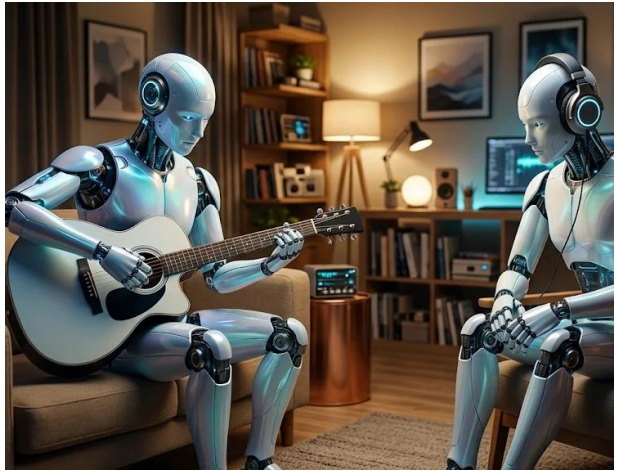

Aktuális problémák 2.

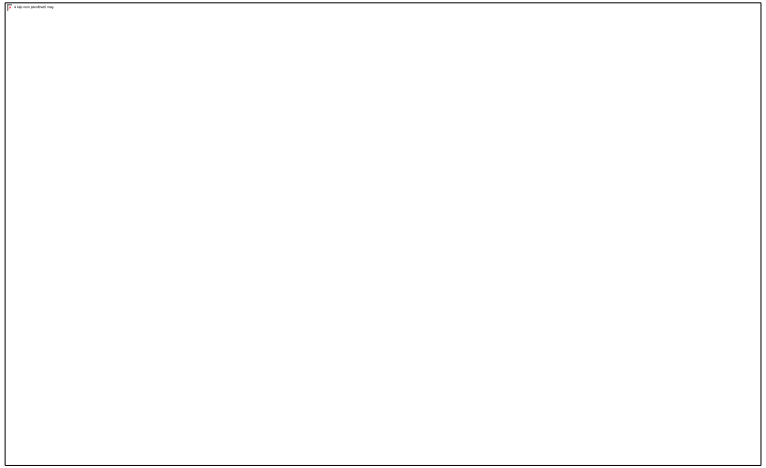
Streaming fraud

- Naponta feltöltött tartalmak fele AI
- Játszottság 1-3%-a AI
- Különös hallgatottsági szokások
- Ezek túlnyomó többsége is bot

Digital personas

- Személyiség hamisítása
- Előadói visszaélések (más jogokat is érintenek)

Néhány szó a transzparenciáról

- Betanításnál követelmény – kimenetnél előírás, gyenge végrehajtás
- Transzparencia elemi szükséglet – egyes esetekben evidencia (hírek), máshol nem primer igény (zene)
- Nem lehet elkerülni, rengeteg (azonosított vagy azonosítatlan) vegyes tartalom, még a morális megítélésük is nehéz
- Kreativitást támogató eszközként OK, rengeteg energiát megspórol - munkahelyeket vesz el (kreatív munkahelyeket is) – ld. háttérzene, hírszerkesztés – fogyasztói érdek-e?
- Kimenetből tanítás?

Néhány összefoglaló gondolat…

- A zeneipar a technológiai ugrásoknál élen jár (érdemes figyelni), ld. filesharing, streaming
- A sajtókiadói jog fejlődése egyben a szerzői jog és az AI viszonyában is hatással bír
- Nem egyszerű jogi, hanem, kultúraváltó, iparági viták zajlanak
- Szerzők és előadók Manifestoja
- EU Parlament Silva-jelentés
- Új médiaszabályozás – AI policy

Nem tűr halasztást a törvényalkotás a generatív AI káros kulturális hatásaival szemben!

MI, akik emberek és nem a mesterséges intelligencia rövidítése vagyunk, ezúton hívjuk fel az ország közvéleményének figyelmét arra, hogy a generatív mesterséges intelligencia (GenAI) új technológiái állandósuló veszélyt jelentenek az emberi kultúrára.

E veszély abban áll, hogy a mesterséges intelligencia nem segítő eszköz marad, hanem az emberi kultúra lényegét támadni képes domináns jelenség.

MI, akik zenét, szöveget és dalokat szerző és azokat megszólaltató alkotók és művészek vagyunk, már a mindennapokban érezzük, ahogy az AI-generált művek felhígítják az emberi kultúrát, utánzó képességükkel gyors ütemben rontják a művész-közönség viszony hitelességét, a szerzők és előadók engedélye nélkül használják fel az eddig felhalmozott emberi tudást és műveket, valamint a zenéközvetítési csatornák elárasztásával veszélyeztetik a zenészek megélhetését.

Mint a magyar kultúráért felelősséget érző művészek, a nyilvánosság felé is jelezzük, hogy a generatív mesterséges intelligencia alkalmazásában azonnali, össztársadalmi fellépésre van szükség.

Bár a folyamat irányítása globális szereplők kezében van, a káros hatások kezelésére nemzeti szinten még van mód.

Ezért arra kérjük a magyar törvényhozást, hogy pártállástól és világnézettől függetlenül haladéktalanul teremtsék meg a magyar kultúra védelmét a GenAI káros hatásaival szemben!

A haladéktalan törvényalkotás során szükséges, hogy

- a GenAI zenegenerátorok betanítása ne történhessen meg a szerzők és előadók engedélye nélkül,
- a GenAI zenegenerátorok ne utánozhassanak nevesített szerzőt és előadót az érintett művészek engedélye nélkül,
- az AI-generált zenék jogszerű felhasználása biztosítson a szerzők és előadók számára is igazságos jövedelmezőségi rendszert.
- legyen átlátható a szerzők, az előadók és a közönség számára is, hogy valódi emberi közreműködéssel készült felvételt, vagy csak utánzatot fogyasztanak.

Beszélgessünk!

grad-gyenge.aniko@gtk.bme.hu